

7.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Inkoon kunta

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Erik Lund
- Nimike: kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: erik.lund@inga.fi
- Puhelinnumero: 050 583 6541

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 500 000 €, 93 €/asukas

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde:

Inkoon kunnan vuonna 2025 saama 459 000 euron harkinnanvarainen valtionosuuden korotus käytettiin kunnan tuloksen parantamiseen ja siten siihen, että kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä ei vähene yhtä nopeasti kuin taloussuunnitelmassa oli arvioitu. Valtionosuuden korotus muodostui näin osaksi kunnan talouden tasapainottamis- ja tervehdyttämistoimia niiden tehostamis- ja sopeuttamistoimenpiteiden lisäksi, joita kunta on itse toteuttanut vuosien 2025–2027 talousarviotyön yhteydessä.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Inkoon kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt viime vuosina, ja kunnan tilinpäätös on ollut alijäämäinen vuodesta 2024 lähtien. Vuoden 2024 tilinpäätös osoitti 2,5 miljoonan euron alijäämää ja

vuoden 2025 tilinpäätös 2,0 miljoonan euron alijäämää. Kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä oli vuoden 2025 tilinpäätöksen jälkeen 4,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 tulosennuste on noin -1 miljoona euroa.

2. Kaksi lakisääteisistä kriisikuntakriteereistä täyttyi 31.12.2025 tilanteen mukaan. Kuntakonsernin vuosikate prosentteina poistoista oli 33 %, kun arvon tulisi olla vähintään 80 %. Kuntakonsernin lainanhoitokate oli 0,5, kun arvon tulisi olla vähintään 0,8.
3. Kunnan valtionosuudet ovat vähentyneet merkittävästi sen jälkeen, kun hyvinvointialue otti vastuun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä.
4. Kunnalla oli kertynyt investointivelkaa, mikä johti suuriin investointimenoihin. Vuosina 2021–2023 investointimenot olivat yhteensä noin 30 miljoonaa euroa. Kunta rakensi uuden ruotsinkielisen koulun esiopetuksen ja vuosiluokkien 1–6 tarpeisiin, uuden paloaseman sekä kehitti kuntaa rakentamalla infrastruktuuria uusille asuinalueille. Tämän seurauksena kunnan lainamäärä kasvoi voimakkaasti 2 495 eurosta asukasta kohden 31.12.2020 tilanteessa 7 011 euroon asukasta kohden 31.12.2025 tilanteessa, mikä on huomattavasti korkeampi kuin maan keskiarvo. Suuret investointilainat nostettiin vuosina, jolloin sekä korkotasot että rakentamiskustannukset olivat korkealla. Kunnan korkokulut olivat vuonna 2025 runsaat 0,9 miljoonaa euroa. Ukrainan sodan aiheuttama epävarmuus sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio vaikuttivat voimakkaasti kunnan investointikustannuksiin. Kriisit ajoittuivat vaiheeseen, jolloin kunnan historian suurimmat investointipäätökset oli jo tehty ja rakennustyöt käynnistetty. Vaikutukset Inkoon kunnan talouteen olivat poikkeuksellisen suuret. Lisäksi investointeja rahoitettiin lainoilla, jotka nostettiin aikana, jolloin korkotasot olivat korkeimmillaan. Kyse oli tapahtumista, joihin kunta ei voinut vaikuttaa eikä joita se voinut ennakoita ja joiden vaikutukset kunnan talouteen ulottuvat useiden vuosien päähän.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Toteutetuista toimenpiteistä ja viime vuosina tehdyistä veroprosenttien korotuksista huolimatta kunnan on edelleen vaikea saavuttaa tasapainoista ja ylijäämäistä taloutta myös vuoden 2027 talousarviota valmisteltaessa.

Kunnalle on lisäksi syntynyt uusia kasvavia kustannuksia, kuten joukkoliikenteen ja koulukuljetusten kustannukset polttoaineiden hintojen nousun seurauksena. Kunta on maantieteellisesti laaja, mikä edellyttää kattavaa koulukuljetusverkostoa kunnan sisällä sekä toimivia joukkoliikenneyhteyksiä naapurikuntiin.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Kunta on määritellyt hankekohtaisesti pidemmät poistoajat niille uusille investointihankkeille, joiden käyttöä kunta arvioi olevan pidempi kuin kunnanvaltuuston vahvistamassa poistosuunnitelmassa määritelty poisto aika. Näin on menetelty, jotta poisto aika vastaisi paremmin hyödykkeen arvioitua taloudellista käyttöikää ja jotta vuosittainen vaikutus kunnan tulokseen ei muodostuisi kohtuuttoman suureksi. Lisäksi kunta on tehnyt useita investointivaroja niinä vuosina, jolloin kunnan tulos on ollut hyvä. Kunnan taseessa oli 31.12.2025 noin 4,1 miljoonaa euroa investointivaroja.

Inkoon kunta toteutti yhteensä 385 000 euron talouden tehostamistoimet kunnanvaltuuston hyväksymän vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman yhteydessä (kunnanvaltuusto 18.11.2024 § 47). Tehostamistoimet toteutettiin siten, että kunnanhallitus (-65 000 euroa) vähensi ostopalvelujen kustannuksia, tapahtumiin ja markkinointiin varattuja määrärahoja sekä tehosti puhelinvaihteen toimintaa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta (-105 000 euroa) vähensi koulunkäynninohjaajien määrää. Kunnalla on nykyisin kaksikielinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Kunta ei myöskään enää hanki ulkovaatteita varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Hyvinvointilautakunta (-85 000 euroa) vähensi ulkoisia vuokrakustannuksiaan, luopui esitteiden paperiversioista sekä vähensi kansalaisopiston kurssien määrää samalla, kun ryhmäkokoja kasvatettiin. Rakennus- ja ympäristölautakunta (-36 000 euroa) jätti uuden kaavoitusarkkitehdin palkkaamatta ja vähensi harjoittelijaresursseja. Myös ohjelmistolisenssien määrää vähennettiin. Tekninen lautakunta (-100 000 euroa) vähensi kiinteistöjen ylläpitokustannuksia sekä henkilöstöresursseja eläköitymisten yhteydessä.

Kunnanhallitus vahvisti 16.6.2025 § 180 Kokonaistaloudellinen ohjelma -päätöksessään vuoden 2026 talousarviota varten yhteensä 320 000 euron säästövaatimuksen. Elokuussa kunnanhallitus tarkisti päätöstään ja kasvatti talouden säästötoimet yhteensä 440 000 euroon. Kunnallisveroprosentti nostettiin 8,1 prosentista 8,9 prosenttiin, ja kiinteistöveroprosentteja korotettiin siten, että veronkorotusten arvioitiin lisäävän kunnan verotuloja yhteensä noin 1,0 miljoonalla eurolla. Muut ehdotetut toimenpiteet jaettiin lautakunnittain. Kunnanhallitus (-70 000 euroa) päätti sopimuksia ulkoisten palveluntuottajien kanssa, vähensi harjoittelijaresursseja ja henkilöstöetuja. Kasvatus- ja koulutuslautakunta (-250 000 euroa) vähensi resurssilastenhoitajien määrää, tarkasteli kouluverkkoa sulkemalla yhden kyläkoulun, vähensi koulunkäynninohjaajien määrää henkilöstörakennetta muuttamalla sekä lakkautti ei-lakisääteisiä palveluja. Hyvinvointilautakunta (-40 000 euroa) vähensi kirjaston hankintoja, korotti kansalaisopiston maksuja, hinnoitteli aiemmin maksuttomina tarjottuja palveluja sekä alensi yhdistyksille myönnettäviä avustuksia. Rakennus- ja ympäristölautakunta (-20 000 euroa) vähensi ostopalveluihin varattuja määrärahoja. Tekninen lautakunta (-60 000 euroa) vähensi kunnallisteknisten palvelujen kustannuksia, organisoι uudelleen kameravalvonnan ja vartiointitoiminnan sekä vähensi tietotekniikan kustannuksia.

Investointikustannusten vähentämiseksi sekä poistotason, lainamäärän ja korkokustannusten alentamiseksi kunnanhallitus päätti vuoden 2026 investointibudjetin tasoksi 1,3–1,8 miljoonaa euroa.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Kunnanhallitus antoi vuoden 2027 talousarviokehyykset 15.6.2026 § 198. Kehykseen sisältyi yhteensä 573 250 euron tehostamistoimet. Kunnanhallituksen osalta (-27 000 euroa) toimenpiteisiin sisältyivät joukkoliikenteen vuorojen vähentäminen sekä asiakirjahallinnon tehostaminen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta (-387 250 euroa) tehostaa toimintaansa sulkemalla yhden kyläkoulun syksystä 2027 alkaen, solmimalla uusia kustannuksiltaan edullisempia sopimuksia sekä vähentämällä sijaisten ja resurssihenkilöstön käyttöä. Hyvinvointilautakunta (-9 000 euroa) korotti toimintansa maksuja. Rakennus- ja ympäristölautakunta (-20 000 euroa) vähensi ostopalvelujen kustannuksia. Tekninen lautakunta (-130 000

euroa) vähentää kustannuksia uusimalla sopimuksia, vähentämällä hankintoja sekä pienentämällä korjauksiin ja kunnossapitoon varattuja määrärahoja.

Investointikustannusten vähentämiseksi sekä poistotason, lainamäärän ja korkokustannusten alentamiseksi kunnanhallitus päätti vuoden 2027 investointibudjetin tasoksi 1,5–1,8 miljoonaa euroa.

Kunta jatkaa vuosina 2027–2029 pitkäjänteistä työtä kestävän talouden saavuttamiseksi. Työhön sisältyy muun muassa kunnan kiinteistökannan, ostopalvelujen ja sopimusten järjestelmällinen tarkastelu sekä toiminnan jatkuva kehittäminen ja tehostaminen kunnan nykyisten toimintojen ja yhteistyörakenteiden puitteissa. Samalla investointitaso pidetään maltillisena, ja investoinnit priorisoidaan niiden välttämättömyyden, taloudellisen käyttöiän sekä kunnan tuleviin käyttötalousmenoihin kohdistuvien vaikutusten perusteella.

Kustannusten sopeuttamisen rinnalla kunta työskentelee entistä aktiivisemmin tulopohjan ja veropohjan vahvistamiseksi. Kunta edistää yritysten sijoittumista ja investointeja sekä harjoittaa aktiivista tonttipolitiikkaa ja tonttien myyntiä. Tavoitteena on luoda edellytyksiä uusille työpaikoille, muuttovoitolle ja vahvemmalle veropohjalle sekä siten parantaa kunnan taloudellista kantokykyä pitkällä aikavälillä.

Kokonaisuuden tavoitteena on pitkäjänteisen talousohjauksen, toiminnan jatkuvan kehittämisen ja kunnan tulopohjaa vahvistavien toimenpiteiden avulla saavuttaa kunnan talouden kestävä tasapaino ja vähentää tulevaa lainanottotarvetta ilman, että samalla syntyy kohtuutonta korjaus- tai investointivelkaa.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika: Inkoo 15.9.2026

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Erik Lund, kunnanjohtaja

Johan Nilsson, hallintojohtaja

Liitteet: Kunnanvaltuusto 18.11.2024 § 47, Kunnanvaltuusto 17.11.2025 § 77 , Kunnanhallitus 7.9.2026 § 243